

ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ

DOVRUDJANSKY GLASSE

ОРГАНЪ НА ВЪРХОВНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ КОМИТЕТЪ.

— Урежда редакционен Комитетъ. —

АБОНАМЕНТЪ.

ЗА БЪЛГАРИЯ: ГОДИШНО 10 ЛЕВА
6 МЪСЕЦИ 12
ЗА СТРАНСТВО: 1 година 40

Единъ брой 20 ст.

Телефонъ на редакцията № 368.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ се плаща по споразумѣние.
Адресъ: в. „ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ“ — ПЛОЩАДЪ
„О. О. О.“ „ЧЕРНА ДЖАМИЯ“ № 3. О. О. О.
ИЗЛИЗА ВТОРНИКЪ И ПЕТЪКЪ
РЪКОПИСИ НЕ СЕ ВРЪЩАТЪ

Лл. Георгиевъ.

Конвулсираща Добруджа.

Когато ромжнските войски използваха анархията, създадена отъ лудориите на Бела Кунъ и нахълтаха въ Унгария, г. Братияну, съ единъ акцентъ, въ който доволството се прѣплигаше съ невъобразимото високомерие, заяви на европейския свѣтъ, какво и „тоя пътъ Ромжния бѣ повикана да спаси човѣчеството отъ унгарската болшевишка опасностъ“.

Сжщото високомерие, сжщото доволство изпитватъ днесъ ромжнските военни и граждански сатрапи, когато лансиратъ най-невѣроятни измислици, по адресъ на България и теоретизиратъ необходимостта отъ навлизане въ страната на „вѣчната буна — България“, за да се спаси свѣта отъ страшната българска напасть, която щѣла да изригне и подпали Балканитѣ, а отъ тамъ — Европа...

Ромжния, обаче, не спира до тука. Упоена отъ успѣхитѣ си въ Унгария, за които дори Огюстъ Говенъ отъ „Журналъ де Леба“ и отправи поздрав и благодарности, нейни войски, снабдени съ пушки, бомби и револвери, нахлуха и продължаватъ да нахлуватъ въ квадралитера,

да работи *ангария*, да „прочиства“ границата и имотитѣ си, въ които съвсѣмъ безцеремонно се настаняватъ войскови части.

Добруджа е удавена въ сълзи и трауръ. Сж ли достатъчни тия двѣ думи, за да настръхне косата на ония, които отдалечъ могатъ да долавятъ стоноветѣ и да слушатъ воплитѣ на добруджанския робъ?

И ако всичко това става днесъ, когато европейско — американскиятъ аеропагъ тразира сждбата на народитѣ, пита се: отъ гдѣ черпи куражъ ромжнската олигархия? Нима свѣтовната демокрация ще остане глуха и слѣпа къмъ сждбата на добруджанци, които иматъ два грѣха: че сж българи и искатъ да живѣятъ на свобода, милвани отъ струитѣ на независимостта, културата и спокойствието?

Не. Ние схващаме — може ли иначе да бжде? — че съюзнитѣ на Ромжния сили познаватъ *всичко*. И ако тѣ я натириха отъ Унгария, сжщото ще направятъ за Добруджа, за да може населението да усѣти, че; наистина, има право, редъ и законность въ двадесетия вѣкъ, вѣка на новия свѣтъ, на новото слънце.

Добруджанци не искатъ повече отъ това. И тѣ ще го получатъ рано или късно за велико нещастие на потъналата въ кръвъ и прѣстѣпления ромжнска власть и за още по-велика радостъ на синоветѣ и шеркитѣ на сжкла Добруджа, която, днесъ конвулсира.

Има ли разцѣпление?

Анимировъ нѣкакъвъ писачъ „Лирикъ“ отъ Русе е смѣтналъ за добръ да напише въ колонитѣ на „Зора“ (бр. 106), че между добруджанскитѣ дѣйци имало разцѣпление и апелираше за „опамяне“ и „задружна работа“. Той добавя, че ако това не стане, добруджанци сами би трѣбвало да взематъ въ рѣцѣ си сждбинитѣ на Добруджа, като изхвърлятъ изъ своитѣ редове „паразититѣ“.

Ние дължимъ да декларираме, че разцѣпление верѣждъ добруджанскитѣ дѣйци нѣма. Добруджанското дѣло познава законноизбранитѣ си управители тѣла — Върховния Добруджан-

ски Комитетъ, а отъ 1917 година Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ. Отъ датата на тѣхното конституиране, въ своята сфера на повседневна дѣйностъ, тѣ работятъ за свободата и независимостта на Добруджа, давали сж и ще даватъ отчетъ за своитѣ дѣла съгласно установенитѣ отъ уставни наредби положения.

Въ оргнитѣ на управителнитѣ тѣла, никой до сега, не е правялъ въпросъ за нѣкакво разцѣпление. И изьявления не сж давани по сжщия поводъ. Не е ли очевидно, че за разцѣпление може да говори само оня, който, безъ да бжде оторизиранъ отъ когото и да било, си присвои *анонимното* право да пѣеци небива-

лицы съ цѣль да създава опасни настроения?

Закачката на г. „Лирикъ“ за изхвърляне на „паразититѣ“ не засѣга добруджанскитѣ дѣйци. Защото тѣхната работа е на лице, тя се цѣни

отъ добруджанци, които, потънали въ скръбъ, сълзи и трауръ, чакатъ, именно отъ честнитѣ, лоялни и безавѣтнни усилия на тия дѣйци, свободата на своята татковина.

БЖДЖЩЕТО НА ТРАКИЯ И ДОБРУДЖА.

(Слѣдующия апелъ е отправенъ до Англо-Саксонското плѣме).

„Има една встъпителна фаза въ развитието на Източния въпросъ, въ която се прояви голѣмата мирова роля, която империята възложи на нещастния и вѣчно оклеветяванъ български народъ, комуто до вчера всички западни народи викаха: „осанна! Берехяли тува!“

Това бѣ момента, когато избранникътъ на историята — българскиятъ народъ — начало на една *петстотинхилудна армия*, която прѣмѣина въ 11 дни прѣвѣлитѣ на Европейска Турция отъ Западъ до Истокъ, посочи своитѣ 300 хиляди цика прѣдѣлнитѣ на Чатаджа и двата й фланга се оглѣдаха въ Черно и Мраморно Море, гдѣто потъваха сѣвнитѣ на великолѣпнитѣ тополи, мирти и минарета на разкошнитѣ околности на „Дерковъ, Сустана и Силиврия“.

Arretez vous! Arretez vous! Са suffit! Вие нанесохте смъртния ударъ на „болния“! Ние ще довършимъ останалото! Извикаха отъ всички мирови столици къмъ побѣдонесния български народъ. Побѣдител и побѣдени бѣха призвани въ Лондонъ, гдѣто съ участието на всички европейски дипломати се акушира Лондонския договоръ, подъ който личатъ подписитѣ на душеприказници на болната и акушѣри на новороденото...

Въ единъ периодъ само отъ нѣкакви си петъ мѣсеци, Турция бѣ свѣдена въ реда на второ, ако не и третостепеннитѣ държави.

Източния въпросъ бѣме почти разрѣшенъ. Турция оставаше само съ единия си кракъ въ Европа.

Отъ тази дата почватъ заговоритѣ на нашитѣ съюзници и интригитѣ на велики сили, които дѣйствуваша задъ кулиситѣ и смѣняха декоритѣ въ Стамбулъ.

Сърби и Гърци, рѣшили тайно да ни лишатъ отъ плода на нашитѣ побѣди, ерѣщнаха по пътя си и Ромжния, доведена имъ отъ Австрия, Германия и други сили...

Въ Букурещъ намъ бѣ наложенъ най-унизителенъ миръ, който при все това, като ни отне Добруджа и Македония, даде ни *Източна и Западна Тракия съ широкъ излазъ на Бѣло Море*.

Когато настана великата война и частъ за самоопредѣлението на народитѣ удари, България, която биде обрана, обидена, оскърбена и вързана въ Букурещъ, безъ всѣко памятозлбие, поиска да иде на страната на Англия и потрѣси единъ ничтоженъ заемъ отъ 400 милиона лева въ Парижъ, който и се отказа по единъ пай-обиденъ и прѣзрителенъ начинъ, *като я пратила да хлопъ за него въ Бѣлградъ*...

Този случай, като даде крилъ и неуборими аргументи въ рѣцѣтѣ на „австрийския агентъ“ — Фердинанда Кобурки, запусти устата на вси-

чки добри, разумни и прѣдвидливи българи, които вждаха на пътя си къмъ *правилното национално обединение* една скала — лая на блокиранитѣ противъ насъ народи, които искаха на вѣка цѣна да ги *отдѣлятъ отъ Англия*.

Интригата бѣ успѣла напълно и нашитѣ старания ерѣщнаха на пътя си едно немядѣно съпротивление отъ ония, къмъ които водехме нашия народъ. Ние бѣхме обезоружени. Изненаданиятъ и разгромъ въ Букурещъ народъ, слѣдъ нѣколко пати за контръ-прѣвратъ, въ който даде съ стотици жертви въ войници, офицери и граждани, попадна въ затвора, останана да се надѣе, че Съглашението ще изпълни дълга си къмъ насъ, като блокира брѣговетѣ ни и направи единъ десантъ, който би изстудилъ мѣстата на Камариселата, както стана въ Гърция, гдѣто германофилитѣ бѣха една сила и гдѣто тая сила още въ началото на войната даде запобѣдъ щото цѣлия Драмеки корпусъ да се прѣведе на българи и нѣмци, което и стана.

Тогава приятелитѣ на Съглашението у насъ рѣшиха да работятъ вътрѣшно, като подготвятъ прѣлома чрезъ фронта.

И почнаха проповѣдитѣ.

Въ пътя на тая тѣхна дѣятелность, като *подкрепление* *свише*, имъ дойде международното изявление съ 14-тѣ точки, прокламирани отъ *Мистъръ Уйлсонъ*, въ чието обѣщание, ние, ревнителитѣ на *христовото учение*, не можехме да се съмняваме ни на минута.

Ние, приятели на „Антантата“ и вѣрни ученици на мисионеритѣ, станаме най-ревностнитѣ апостоли на *капитулацията*, на *смирението на България въ името Христово*, като се надѣвахме да получимъ по-добри условия при примирието въ подобенъ случай.

И тая пропаганда на *самопожертвуване прѣдъ олтара на човѣчеството* успѣ.

На 29 септември, когато грѣкитѣ дивизии, разбити отъ нашата IX-та дивизия, бѣха въ пълно отстъпление, българското войнство, като прати вѣстоносци въ *„арѣкитѣ си“* съ побѣдонесното английско и френско войнство, обяви имъ, че напуша фронта. Двата фланга се държаха и чакаха резултата отъ примирието, който се вършеше чрезъ отстъпвающитѣ грѣцки линии.

Българитѣ, които бѣха побѣдили сърби, ромжни и гърци, отстъпиха прѣдъ величието на четиритѣ велики нации: английската, италианската, американската и френската, дѣйствуюци чрезъ благородния мистъръ Макфи и Уокеръ — двама прѣдставители на американския богоразбранъ народъ, чиято мисия въ великата война бѣме, и торията достойно ще оглѣни.

Въ този момент, обаче, когато въ своите планове съгласението виждаше още два български армичи от по 100,000 души и победата още се колебаеше, от София бѣ лачена заповѣд на фланговетѣ да *придадатъ оржистето си*, защото примиренето бѣ сключено на условия: *запазване интегритета ни до войната* (statu quo ante bellum) и признаване правото ни да държимъ оговоряната наша, цѣла българска Добруджа, както и Тракия, дадена ни отъ Венецелоса и Пашича въ Букурещъ. И нашето разочарование бѣ голямо, когато видѣхме съгласението да отетжна отъ това свое международно задължение прѣдъ видъ на нови условия, които не ангажиратъ ладената дума, подписъ, задължение.

Запазването на Добруджа и Тракия бѣ гарантирано съ кляузата за *интегритета*. Ний очаквахме още въ първиятъ мѣсеци да се позволи завръщането на 250-хилядното българско население въ турска Тракия, за да може да се отдаде то на своитѣ полски работи. Скъпото очаквахме и за Добруджа. Какво е, обаче, нашето разочарование и основа на озлобаченото *добруджанско и тракийско население*, което е емигрирало, не отъ добра воля и което очаква не подобни присѣди за своя родечъ край!

Ние вѣрвахме, че международната *християнска правда и човѣшката солидарност* не сѣ цусти и празни фрази и, че заради грѣховетѣ на Давида, Богъ нѣма да накаже Парайля.

Още повече, че ние не отидохме да сѣ биемъ противъ Англия и Франция въ Вердонъ, нито обявихме война на Америка, а отъ руситѣ

защитвахме Добруджа, която е *лобътъ на българската, държавна идея*. Жажда на нашата господарствена сграда, както Тракия е нашата врата къмъ сѣверъ.

Ние вѣрвахме, че България, *като се пожертвува сама и спрѣ вѣляка на всемирната война*, ще заслужи едно по-друго *тренираче* и сега сме длъжни да констатираме съ прѣскърбие прѣдъ християнския свѣтъ, че намъ се отнема и *подригъ почвата* отъ вършителитѣ на *божията правда*. Подригъ се почвата, на която стоимъ: убина се върта и къмъ правото, къмъ дѣното, къмъ свѣтлото, къмъ божията истина.

Н... Прѣди да паднемъ, ние сме длъжни тукъ, прѣдъ цѣлия свѣтъ да заявимъ, че не е християнско, нито човѣшко дѣло това, гдѣто се възнаграждава дукъния, двуликъ Янусъ, прѣдъ онъ, *който се в билъ, страда въ своята права кауза и пожертвувалъ за общочовѣшкия миръ*.

Прѣдъ Голготата на такъвъ народъ, е странно да гледаме, и новия войница на разни нации да дѣлятъ дръхитѣ му и хвърлятъ жребий за неговата багряница.

Защото, истина, истина ви казваме, иде денъ и той не е далече, когато този *корабъ народъ* отново ще допрѣбва на човѣчеството и тогава ние, изгубили вече правото да мугворимъ въ името на *висшата правда*, ще го възпунемъ изъ рѣцѣтъ си, защото той не е намѣрилъ правиленъ скѣтъ въ скѣдни денъ на народитѣ.

Отъ тракийскитѣ евангелисти.

(Слѣдватъ подписитѣ).

Бор. Андреевъ.

Балканското равновѣсие.

На 1912 год. България трѣбваше да воюва противъ Турция за освобождението на Македония и тя воюва наредъ съ сѣрби, черно-горци и гърци, подъ дирижировката на Съгласението. Турция бѣ бита и тя отетжни подъ натиска на въоръженитѣ балкански държавици, които водиха война съ лозунга: *свобода и независимостъ на поробенъ македонски братски намъ народъ*! Слѣдъ успешното завършване на великото освободително дѣло, малкитѣ побѣдители погизаха общания и клетви, и залѣпени отъ блѣсъка на освободителното слѣние и съблазнени отъ токущо освободената македонска земя, пристѣпиха къмъ подѣла. Въ името на какво? — Никой не знае, а историцитѣ мълчатъ. Защото тия, които пишеха историята, бѣха най-заинтересувани.

Освободителната война, така се изрази въ една безумна братоубийствена война, жертва на която станавме ние — добруджанци.

Кѣсогледитѣ управници, несмущавани отъ отровниятъ плодъ на своята безумна политика, трѣбваше да пожертвуватъ здравитѣ и силни свои синове, цѣлѣто и гордостта на страната си, въ лютата братоубийствена война, и така продължа тѣ потоци невинна братска кръвь!

И ние, добруджанцитѣ, които бѣхме изпратени при Лозенъ-градъ, Люле-бургазъ, Одринъ, Булаиръ и Чатаджъ, трѣбваше отпослѣ да станемъ изкущителна жертва на Освободителната война, защото до като *железнитѣ добруджански полкове* водѣха война по обширния балкански фронтъ на разни мѣста, сланната *агмата поагтра* — зитяцѣтъ отъ отръпнатата страна на Дунава, нахѣлтаха въ роднитѣ ни огнища готови за война. На добруджанскитѣ баби, старци, жени, дѣца и циналитѣтѣ разправяха че отиватъ на война (la gâzboi)... за да правимъ миръ!

А ромжескитѣ вѣстници, начело съ „Dimineatza“, „Universul“ включително и хумористичнитѣ вѣстници: „Veselia“ и „Universul literar“, съобщаваха на културния свѣтъ (б. н. тѣ смѣтаха добруджанци за диво плѣмо), че въ името на балканското

равновѣсие, ние сме повикани отъ великитѣ сили да окупираме четвероугълника (Нова Добруджа) и да наложимъ на озверѣлото дико население нолата на омилотворителитѣ!

Така тѣ и до днесъ *„омилотворяватъ“*. Отъ голѣмата слободия и „порядѣнни“ миръ, въ 1913 година добруджанци почнаха да емигриратъ въ България и Оганство... Миротворескиятъ ромжески климатъ бѣше непоносимъ за тѣхъ и въпустнаха се роднитѣ чяла на Добруджа на гурбетчицѣкъ по чужди земи. Изумени бѣха добруджанци отъ тогавашната съгласненска политика, която слѣдъ като ги тласна въ неравенъ бой съ Ислама,

дѣло, а Императоръ Николай, отъ името на „Матушка Русия Начайкина“ дойде въ Кюстенджа, за да изкаже благодарността си на културна Ромжия за нейната „миротворска“ дѣлност въ Добруджа, страната на Михий Видляза, „Мирчеа чедъ маре“ и др. останали, както тѣ казватъ, отъ тѣхнитѣ дѣди и прадеди... Рускиятъ императоръ подѣржаше Ромжия въ нейнитѣ претенции върху Добруджа и въ Кюстенджа, той като че ли казваше на ромжичитѣ:

— Да, цѣла Добруджа е наша, голубица!... Императорска Русия по този начинъ отвлѣчаше вниманието на Ромжия отъ Бесарабия и това бѣше за тѣхъ важно. Та какво д о б р у д ж а н с к и н а р о дъ отъ това, че нѣкакъвъ потурански щѣлъ да бѣде по този начинъ лишень отъ свободата и независимостъта си и, че ще разхожда опинѣтъ на селскитѣ сержанти изъ зеленитѣ ливади, за да се провѣтрятъ, а послѣ да ги гошава, да имъ заплати, динѣ хакъ и да ги изпрати съ хиляди поклонни, съ пожеланието: „ще ви очакваме пакъ, ваше благородие“... А често пакъ, добруджанци, трѣбваша сами да поддатъ на тия изверги, дѣщеритѣ и сестритѣ си, подъ натиска на опрѣлия до гърлото имъ ножъ... въ името на гостопримството.

Ако императорска Русия, за да си запази Бесарабия трѣбваше да липи насъ отъ независимостта ни и сво-

бодата ни, не трѣбваше ли, тогава, благороднитѣ съгласненски дипломати, да не допуснатъ таква своеволия, което бѣше не само въ ущербъ на *балканското равновѣсие*, но то нарушаваше и международното право, като по такъвъ начинъ посѣ смето на вѣчнитѣ балкански раздори и войни. Кой сгрѣши тѣгава? — Съгласненството. То направи една грамадна грѣшка, която подчертаха на нрѣмето още благороднитѣ брати Ноелъ и Чарлъзъ Бекстонъ.

Въ 1915 година България се намѣси въ войната, тласната отъ самата тогавашна съгласненска дипломация — руската, на страната на немцѣтъ и турцѣтъ.

Бѣха ли тогава, обаче, добруджанци, както и цѣлия български народъ, виновни за тая война и трѣбваша ли да носятъ тѣ отговорността за нея! — Не! Въпрѣки това, обаче, въпрѣки, че бѣха подъ робство, въ най-плачевно положение, като всеки изгнаникъ, тѣ бѣха подъ натиска на тогавашното положение, принудени да взематъ участие въ войната и се сражаваха

Добруджанци се бѣха тогава, тѣ много геройски се бѣха, защото касаше се за живота и честта на тѣхното съвѣсно... Тѣ бѣха се тамъ и не малцина сложиха крѣсти прѣдъ очитѣ на тѣхнитѣ мили... Така загнаха доблѣстно героитѣ на Добруджа въ лютата кървава бранъ... И умрѣха тѣ, но съ отговорни, очудени очи, които и въ самата прѣдсмъртна агония искаха да видятъ „миротворителитѣ“, които се бѣха въ Добруджа въ името на „балканското равновѣсие и трайния миръ“, но видѣто влахъ, който бѣше дошѣлъ въ Добруджа, на разбой,

блуджащиятъ и гаснеющъ погледъ на епичния добруджески герой видѣ казаци!

То бѣ срамъ и позоръ за Русия, която бѣ изпратила своитѣ синове да се биятъ въ Добруджа срѣщу българитѣ. На славно загиналитѣ герои, възидитѣ бѣха въпросително извити и питаха, като че ли-уцкленитѣ очи на героитѣ:

— Какво лиратъ тѣ тукъ?! И наистина, какво дириха тѣ тамъ?! Добруджанци, се бѣха за своята незави-

симость и свобода, но въ името на какво идѣха православнитѣ брати да осуетятъ нашето освобождение? — Съгласението знае и то направи редъ още грѣшки, вѣблуджавано отъ руски и алчнитѣ съѣбли.

Н, въ какво могатъ да ни обвиняватъ насъ, добруджанци? Ний останаме вѣрни само на клевтата си: — *Искаме или свобода или смъртъ!*

Н, всички бѣха противъ насъ, както сѣ и сега.

Не бѣше ли Германия съюзница на България, и въ името на какво създаде кондоминиума въ Добруджа? — Запихахъ веднажъ на пътъ за Нипъ единъ германецъ и той ми отговори ето що:

— Neidbolde und Leidholte... (т. е. занеистници и злорадци). Политика на занеистъ и злорадство, отъ освобождението ни, та и до сега, води европейската дипломация.

Нѣма ли най-послѣ да признаятъ нашата независимостъ? — Исканъ се да вѣрваме, че сега поне, при намѣсата и на *неевропейския свѣтъ*, ние, добруджанци, ще можемъ да си извоюваме свѣдодата. Последнитѣ свѣдения гласятъ, че:

„Сенатътъ на Съв. Ам. Щата ще изслуша всеки недоволенъ, макаръ и малкъ, народъ отъ рѣшенята на Конференцията и ще му удовлетворява желанието, съгласно принципъ на самоопрѣдѣленето на народитѣ“.

И така, намъ се отдава случай и за касирание. Но... бихме искали да вѣрваме, че самата конференция не ще наруши принципъ за самоопрѣдѣленето на народитѣ и че ще ни даде нашето.

Добруджанци, никатъ:

— *Всѣкому своето!*

И тия, които рѣшаватъ днесъ скѣбинитѣ на народитѣ, трѣбва да се вслушватъ въ справедливитѣ искания на тия народи.

Балканското равновѣсие би могло да се запази, но за това е нужно да се създаде справедливъ миръ, а не миръ на *завоеванитѣ*, побѣди и отмижания. Огнемъ ли се правото на народитѣ да се самоопрѣделатъ, не само че траенъ миръ не може да има и единъ обикновенъ миръ е не-постижимъ. Народъ съ воля не може да търпи и мажълна волята на своитѣ потисници; той вѣчно ще търси удобенъ случай да извоюва свободата и независимостта си.

Изъ страданията == на добруджанци.

Ромжичитѣ, за да успѣятъ да прѣхвърлятъ отсамъ войски, прибѣгватъ до разни хитрости. Така прѣди 5—6 дена се опитали да прѣхвърлятъ отъ Олтеинца 2—3 роти войски за Тутраканъ и околността, подъ прѣдлогъ, че ще отслужатъ панахида за падналитѣ имъ герои окслю. Тутраканъ. Но, французкитѣ командири, които схваналъ интригата имъ, не имъ позволиха. Вѣдствие на това, войскитѣ имъ още сѣ въ Олтеинъ и сѣ лакоми погледи се взира въ „за-претенция плодъ“. И всичко това защото джандармерията имъ се вижда недостатъчна за да обезлюдаватъ, плячкосватъ

мѣстното население.

Акъ, нещастна Добруджо, до кога още ще намогвашъ?

Кой може да отрече, че Ромжия не е културна?

— Заели се да построяватъ телефонна мръжа отъ гр. Тутраканъ до пограничното село Влѣца, като ежедневно искарватъ мѣстното население ангаре за постройката. А, това ли остана само, за да се отнеме най-цѣното нрѣме на земеделцитѣ? Сега е разгара за да прибере своя трудъ отъ полето, който ще го прѣххранва.

При това разбойническата банда, която още продължава да сновѣ по границата, не остава на покой земеделецъ. Дебнатъ постоянно а уло-нѣтъ нѣкой бѣжанецъ — приходящъ, за да му прѣхчупятъ кокалитѣ и то

защо — за дѣто ще иде до дома си да види родителитѣ си и да си набави необходимото за прѣживяване. И за прѣхранването на тая банда, дава всичко, което той може да съести. Яйца, сирене, масло, пѣдета, — ядене, което селянитѣ яде само въ нѣкои дни, е ежедневната храна на тия голтащи; ядене, които насилъ се събиратъ безъ да се заплати нищо, освѣтъ ежедневенъ побой за рѣкани минали обвинения — още отъ 916 г.

Да, миналото още ги огорчава и отмижението е система и то въ той моментъ, когато се олага началото на новата ера за свободата.

Н. Калчевъ.

с. Кара-Коджалеаръ 6/IX 919 г.

— Къмъ добруджанскитѣ бѣжанци Комисията за раздаване помощи на бѣжанцитѣ въ София, се помѣщава на улица 6 септемврий.

Редакцията и административната сп. „Le Mouvement Dobroudjan“ се помѣщава на площадъ „Черна Джамия“, № 5.

Годишенъ абонаментъ: за България — 18 л., за 6 мѣсеца — 9

Телефонъ на главния редакторъ 368 и 1186.

— Канцеларията на Добруджанския комитетъ въ София се помѣщава на площадъ „Черна Джамия“, № 5. Въ тамъ се помѣщава и Софийското дружество „Добруджа“, телефонъ 368.

Положението

ци и сърби старателно изтъ да говорят върху съдбата на македония. Не защото няма ка- да се говори, а защото въ мъл- него тѣ биха искали да дирият всенито на своята завоевателна политика. Въ замѣна на това, тѣ бързат да ангажират италиански, французи и английски кржове въ всевъзможни постройки и строежи. Цѣлѣта е очевидна: чрезъ капита- лизмъ на великитѣ държави да анга- жират послѣднитѣ въ защита на своята кауза. Ние разжикаваме по-иначе: капиталътъ не знае оте- чество, Сътовната демокрация нѣ- ма да индифицира своята велика роль за смѣтка на алчни капита- листи. И да го сторѣ, това значи да се компрометира изцѣло. Съдбата на народитѣ нѣма да се рѣши отъ капитала и капиталиститѣ. Тоза не- ка добръ се запомни.

Въпрѣки изобилната раколта, цѣната на продуктитѣ отъ първа необходимостъ продължаватъ да бж- датъ високи. Нѣщо по-грозно: тѣ се повишаватъ систематично. Единъ два примѣра сж достатъчни, за да илюстриратъ нашата мисль. Хлѣ- бътъ, полно качество, се продава свободно 2-60—3 лева килограмъ; маслото отъ 20—22 лева прѣди 2 седмици, днесъ е 40—45 лева кило- грама. Тази скжпостъ не се срѣща въ никоя отъ въздушитѣ или неутралитѣ държави. Ала тамъ има и добри управници и добри граж- дани и селяни. У насъ, като че ли, всичко върви наопъки. Ала това не ни прѣчи да говоримъ и пишмъ съ часове и дни, да умуваме и се надварваме въ изказване на болки и пожелания. Да се слѣдва досе- гашния погрѣшенъ пѣтъ повече не може. Въ тази държава трѣба да има мѣрка на всичко, ако наисти- на, искаме да се прѣмахнатъ коре- нитѣ на едно зло, което рискува да ни даде само лоши плодове. Щомъ продавачи, производители, посрѣд- ници и консуматоръ не се вразумя- ватъ, властѣта трѣба да се намѣ- си съ всичката строгостъ. Да се създаватъ недоволства, които утрѣ могатъ да се обрнатъ въ движе- ния, би било лудостъ. Защото така бихме поливали вода въ улей на съсѣдитѣ ни, които искатъ — и то- ва ни се каза съвсѣмъ недвусми- слено — бъркотни, за да ловятъ риба.

Лорджитѣ на „културнитѣ“ ромжии.

Прѣзъ зимата и началото на про- лѣтѣта, когато населението въ До- бруджа изнемогнаше отъ мизерия и мръше отъ гладъ, единички, които жи- вѣеха въ доволство, бѣха организирани на ромжиската администрация и чи- ловничеството. Тѣ имаха — помъки удобства. Послѣднитѣ добиа особено омертвение съ правото да реквизируютъ безъ да плащатъ и да въртятъ сво- бодна търговия. Като прѣдставителъ на послѣднитѣ се яви доминъ Спуд- беръ — запазенъ ромжиски капитанъ, сега учителъ въ с. Попина, Сиде- стренско. Той реквизира една пѣдна лодка съ жито и брашно, която от- кара отвъдъ Дунава. Това бѣше прѣвъ зимата. Прѣвъ пролѣтѣта, ко- гато починаха да се раздватъ учи- лшнитѣ ни ниви — всичко 700 де- ка, той по „законовъ начинъ“ изе за себе си 570 дека, а останалитѣ 130 се дадоха на селянитѣ, които броятъ повече отъ 550 къщи. Него- витѣ 570 дек. се плащаха само 0-30 лв. дек., а селянитѣ — по 4 лв. декара. Обработката бѣ съвършенъ без- платна. За тази цѣль се изпращаха стражари по украинната на селото да пазятъ пѣтищата и когато се на- бератъ около 20—30 каруци, които отиватъ на работа, тѣ биваха изпра- щани да работитѣ на новия ни гос-

Ромжнитѣ отвратиха всички, вклю ително великитѣ си съюзници, съ своитѣ дѣйствия въ Унгрия, Бесарабия, Банатъ, Украина и До- бруджа. Фактътъ, че съюзницитѣ имъ прѣдложиха да напустнатъ Ун- гария, дава да се разбере какво сж вършили тамъ. Върховнитѣ свѣтъ имъ изпрати и специални комисари, не само да изразятъ възмущението си, не само да ги контролиратъ, но още и да подирятъ смѣтка за гра- бежитѣ и мародерствата имъ. Какво е положението въ Унгрия, може да се сжди и отъ статията на Су- хомлинъ, която французкитѣ социа- листически органъ „Л'Юманите“ ни дава за Бесарабия, Украина и Пол- ша, и отъ която ние даваме една извадка на друго мѣсто. Ако, оба- че, чуждо око би могло да надник- не въ Добруджа, то би се ужасило отъ гледката. За нея ние дадохме и даваме всѣки день факти: Но ка- ковъ по-голямъ фактъ отъ грамад- ния брой бѣжанци — българи, тур- ци и липовани, които наводниха България? Кой бѣга отъ добро? Ще дойде врѣме, обаче, и за До- бруджа да се дири смѣтка. Въ това чоконитѣ отатъкъ Дунава трѣба да бждатъ абсолютно сигурни.

Ако се сжди по съобщенията на американскитѣ вѣстници, позицията срѣщу приетия договоръ съ Герма- ния се засилва. Десетки сенатори заявяватъ, че ще гласуватъ противъ договора, а други декларируютъ, че ще гласуватъ договора съ известни прибавки и измѣнения. Комисията при сената рѣши да заличи думата Япония и да постави вмѣсто нея Китай, за всички владѣния, които бѣха дарени на първата, възъ осно- ва специални договори между Фран- ция, Англия и Япония. Г. Уйлсонъ е прѣдприелъ обиколка изъ по- важнитѣ американски центрове съ цѣль да създаде настроение въ пол- за на договора. Неговитѣ против- ници ще го слѣдватъ стжпка по- стжпка. Какво ще стане? — Никой не би могълъ да прѣдвиди.

А това трѣбваше да избѣгне Версайлския аеропагъ, за да може новиятъ сабѣтъ да си отджне отъ ужаситѣ, които му до- кара политиката на стария.

си. Съ настѣзени очи и съ голѣмо нетърпение дочакаха свършването на утрото, разочаровани и отпаднали духомъ, тѣ си разотиваха, говорящи тихо помежду си: „Отидоха ни дѣ- ца а. Ако не дойдатъ нашитѣ, изгу- беви сме“. Така си шепнѣха всички. Печерѣта имаше балъ, на който от- казахъ да ида и за дѣраостѣта си заплатихъ съ бѣгство.

Слѣдъ тая афера, о явиха селото въ бунтовно, а азъ и баща ми за инцидентори.

Доста много допринасятъ за ограбването на бирницитѣ и кме- товетѣ. Отъ какъ е почнала вършид- бата, описването започна на нова смѣтка. Рубриката „безъ стопанственъ добитъкъ“ се разшири. Данѣцѣтъ се събиратъ усилено. Шефанеску — по- мжиски държ. бирникъ дойде и съ- бра хиляди левове отъ „безстопанстве- нитѣ имоти“, което той нарича да- нѣкъ. Напѣлни една каруца съ ко- кешки и патки и си отпѣтува. Да- нѣкътъ на казанджийтѣ бѣше: вѣвки да му даде 2—3 кгр. ракия.

Данѣкъ (пишанатъ) за добитѣка има право вѣвки да събира: агенти, писари, дори нѣкой познати рибари, и то, разбира се, безъ да даватъ катанции, за да може нѣколко пѣти прѣвъ годината да събиратъ...

Агентѣтъ има право да дава би- лети за рибаловство, безъ да имъ удри печатъ и подписа на кмета и да покачва вѣвки день такситѣ на билетитѣ.

Вѣвки день се назначаватъ по 20 души селяни за каруулъ, длъж- ностѣта на които е да пазятъ властѣта (вмѣсто тѣ да пазѣ насъ) отъ болше- вишки нападения, понеже Добруджа е обявена за болшевишка страна...

Озвѣтъ това, селянитѣ каруулжии сж длъжни да лѣкатъ сутринъ на войницитѣ ботушитѣ, да носятъ вода, да поливатъ градината на шефа, да миятъ дѣскитѣ на помѣщенieto и пр. и пр. Материалѣтъ за едно ново училище почти се употребѣи за го- рене, прѣгрене разни кафези, сандѣци, гардироби и пр.

Единъ учителъ — бѣжанецъ.

ХРОНИКА

— Парижкитѣ в. „Le Pays“ (бр. 8-0) като говори въ отдѣла си „ста- цитѣ на мира“, сигурно, подъ влия- нието на ромжиско внушение, споме- нава, че на българскитѣ аргументи, какво добричкитѣ окржѣ е насе- лѣнъ въ грѣмѣното си мнозинство съ българи и турци и изтъква, че „ако това е вѣрно“ още не доказва правото на България да ѣ даде, ащото и въ видинския окржѣ „има 20,000 души ромжии“, че слѣдова- телно, Ромжия не е претендирала за тоя крѣй.

Ние се чудимъ, какъ единъ тол- кова сериозенъ вѣстникъ, като цити- раниятъ може да се подава на по- добна фалшификация. Никакви 120 хиляди ромжии нѣма въ тоя край. Това отъ фактическа страна. Но, по- неже ромжнитѣ говорятъ за ромжии въ видинско, струва ни се, удобно ще бжѣ ако изтъкнемъ, че въ Беса- рабия, за което толкова много пре- тендира Ромжия, има, по послѣд- ната официална руска статистика 1-8,000 българи, не въ Банатъ глав- ниятъ градъ Вина съ около 30 села сж български, че въ самата Ромжия само около Букурещъ има 60 българ- ски села и градѣта, като Желюша, Слатина, Вадра, Байлещи, Кнежа (13 км. отъ Букурещъ — туку е каптерана водата за Букурещъ), че въ Плоещи, Крайова и пр., както и отъ Александрия да Браила има де- сѣтина български села, съ български иради, обичаи и дори носия, че въ Магурели има специаленъ кварталъ съ име „Матей Поповичъ“ и т. н. Та думата ни е: ако сѣ такива аргу- менти, чоконитѣ смѣтатъ да задър- жатъ Добруджа, тѣхната кауза е про- паднала.

— Отъ Добруджа идатъ лоши новини. Военитѣ я окупирвали и страшна напастъ е обхванало насе- л-

нето: побоища, грабежи и безчинства. Обръщаме вниманието на четцитѣ си върху уводната статия по тоя въ- просъ.

— Отношенията между Сърбия и Ромжия по поводъ подѣлбата на Банатъ, сж много натеснати. Г. Кле- мансо самъ се натѣрилъ съ подо- бряването на тия отношения.

— Въ Букурещъ е пристигнала американска делегация. Говори се, че имала мисия да улесни прѣговоритѣ между България и Ромжия за До- бруджа. Казахме го, ще го повто- римъ и сега: Добруджа трѣба да бжде свободна. Това иска населението и само на тая база може да се прѣ- прѣговаря.

Изъ живота на добруджан- скитѣ организации.

София. Чрезъ г-на министъра на Външнитѣ Работи за тѣхни Прѣвъзходителствапълномощ- ния м-ръ на Съединенитѣ Ша- ти и командующия окупацион- нитѣ войски въ България, ко- лие „Добруджански Гласъ“.

Бургазъ, 14 септември, 1919 г.

Ваши Прѣвъзходителства, проку- денѣтъ отъ ромжиската властъ въ Добруджа добруджанци, находящи се въ Бургазкия окржѣ, днесъ сж по- разени отъ вѣстѣта за новитѣ издѣ- вателства на ромжиската властъ, ко- ито върши надъ тѣхнитѣ огнища. Дивната и просторна степъ Добруд- жа, станала най-плодородната и сту- пански цѣнна частъ на Балканския полуостровъ, само благодарение на жилавитѣ рѣци и неопосилния честенъ трудъ на българина, винаги е иску- шавала апетита на жадната за поти- сничество и заботатяване ромжиска олигархия. Но днесъ, когато разбу- дената свѣтлова съвѣтъ, чрезъ вно- шия аеропагъ на народитѣ, конферен- цията на мира, се стрѣми да утвърди отѣлбоветѣ и простора на културната, духовната и икономическа дѣятел- ностъ на всички народи, тая олигар- хия се стрѣми да изправи свѣта прѣвъ свършенъ фактъ, на едно по- литическо и ступанско господство. Роднитѣ наши училища, въ които на родния български езикъ сж учили нашитѣ дѣди и прѣдѣди и продължа- ватъ да се учатъ нашитѣ дѣца, сж затворени и замѣнени съ ромжиски такива. Границитѣ на българска До- бруджа сж отрупани съ ромжиски войски. Останалитѣ наши братя и сестри, жени и дѣца въ Добруджа, сж подвѣргнати на най-жестоки изте- зания. Като протестираме противъ тия всички прѣстѣждения, вършени въ нашитѣ огнища, надъ беззащитното българско население, ние се осмѣля- ваме да помолимъ вашето застѣпни- чество прѣвъ прѣдставяванитѣ отъ насъ правителства на великитѣ сили, да взематъ подъ своя защита измъ- ченото българско население на До- бруджа и турнатъ край на ромжис- китѣ насиллия.

За 500 бѣжанци отъ сѣверна и южна Добруджа, настоятелство на организацията: прѣдседателъ: Сара- ишевъ, подпрѣдседателъ: В. Пана- иотовъ, секретаръ: Х. Ченковъ, кав- ерь: И. Петровъ, членове: Д. Ен- чевъ, А. Смоковъ, Б. Равноустовъ.

Поклонъ прѣдъ паметта Ви. герон.

(Изъ в. „Народни Права“.)

Вчера се навърши 3 годишнината откако храбрата българска армия влезе въ Туграканъ и тури начало на освобождаването на поробената Добруджа.

Падането на Туграканъ означаваше тържество на духа, то беше химнъ на любовта къмъ свободата.

Победата беше мъртво за мѣстото, което обичага къмъ Добруджа заема въ сърцето на българина. Не отъ желание да завладяватъ чужди земи, не отъ алчностъ за слава или за богатство, не водими отъ омраза хиляди млади юнаци вървяха безстрашно къмъ смъртта. Тѣ принасяха себе си въ жертва за народното обединение, тѣ се оплъчваха сръпцу силния и укрѣпенъ врагъ, за да изтрѣгнатъ наъ ржцѣтъ му свободата на единъ поробенъ отечественъ кжтъ, за да сломятъ фатаалнитѣ скръпсали, на които въ 1913 год. бѣ връзано робството на южна Добруджа и разпокъсването на нашето отечество.

Поклонъ прѣдъ паметта ви, жертви паднали при Туграканъ за свободата и обединението на българския народъ! Поклонъ прѣдъ васъ, мили герон; поклонъ прѣдъ васъ доблестни синове на измъчена България.

Социалистическа присжда надъ Ромжния.

Социалистическиятъ в. „Л Юмине“ е далъ мѣсто на статията на шменития руски „социал-революционеръ“ Василий Сухомлиновъ върху „Ромжния, Бесарабия и Украйна“. Тя е страшенъ обвинителенъ актъ противъ Ромжния. Даваме самъ една малка мавадка отъ тази интересна статия: „Въ Бесарабия... цари най-дивото ромженско бандитство...“

Молдовската, украинската, руски и български селнини, които образуватъ бесарабското население, сж били задължени да само да даватъ това, сж което Ромжния се е била ангажира да дава на централнитѣ сили, но още и да хранятъ и обзавеждатъ окупационнитѣ войски и да задоволяватъ всичкитѣ капризи на ромженскитѣ воейни и жандарми. За най малкото непокорство — застрѣлване. *Имаме 8-мѣсеченъ режисменъ грабежъ, хай-дуглуци и нечувани жестокости...*

Г. Александри, добръ извѣстенъ бесарабецъ, прѣдседател на молдовската народна лига, казва, че и при режима на полицейска Русия, единъ стражаръ причиняваше страдания на цѣлтъ окръгъ, а днесъ въ всѣко село има 5—6 ромженски стражари, които реквизириратъ войско, каквото има у селенина... Прибавете още 50 хиляди ромженски войници, които грабятъ всичко що имъ падне на ржката...

Б. Р. Прѣдвиката на г. Сухомлина, е много върна. Тя отваря очитѣ на Европа и Америка. Добруджа днесъ е повадена, грабена, безчестена отъ сжщата банда. Има ли за нея нѣкой европеецъ или американецъ да издигне гласъ на протестъ и защита?

Б. Р. Прѣдвиката на г. Сухомлина, е много върна. Тя отваря очитѣ на Европа и Америка. Добруджа днесъ е повадена, грабена, безчестена отъ сжщата банда. Има ли за нея нѣкой европеецъ или американецъ да издигне гласъ на протестъ и защита?

Б. Р. Прѣдвиката на г. Сухомлина, е много върна. Тя отваря очитѣ на Европа и Америка. Добруджа днесъ е повадена, грабена, безчестена отъ сжщата банда. Има ли за нея нѣкой европеецъ или американецъ да издигне гласъ на протестъ и защита?

Ромженска прѣцѣнка на своята администрация въ Добруджа.

Вѣстникъ „Ероса“ въ броя си отъ 2 септември т. г. е помѣстилъ, подъ надсловъ „Изъ квадрилатера“, следната частна кореспонденция отъ Силистра съ дата 22 августъ 1919 година:

„По случай отиването до Туграканъ, въ пазорна агитационна обиколка, на г. г. Ташку Пучеря, Папахиди и С.о. съ автомобиля на жандармерията отпътувалъ е на Туграканъ и французиятъ капитанъ г. Garin.

До като въ Туграканъ сж се държали прѣдизборни рѣчи, г. капитанъ Garin е отишълъ до с. Полина, за да

разсѣдва на мѣсто оплакването на тамошнитѣ ромженски чиновници и жандарми, противъ жителѣтѣ на селото, че сж отказали да имъ продаватъ храна, а особено мѣтко.

Твърдъ изненаданъ е останалъ г. капитанъ Garin, когато отъ разсѣдването е установилъ, че селнинѣтѣ не само сж продавали на оплакванитѣ храна и необходимото мѣтко, но всекидневно и въ достатъчно количество сж имъ давали даромъ мѣтко.

Установилъ е още, че жандармитѣ сж купували пилета по 1 левъ, а сж прѣдставяли сѣтка на жандармерийския капитанъ, че сж ги купували по 150 ле. и при улавяването на тия факти, жандармерийскитѣ капитанъ е останалъ твърдъ недоволенъ, за дѣто подѣлватъ невинитѣ му сж го лъгали и се е пронасялъ, че на празно е прилагалъ сръпму пѣдиченитѣ си жандарми побой.

Въ момента на приговореннята за отпътуване, при г. Garin се е явила една селеница, която се е оплакала, че прѣди нѣколко часа въ двора ѝ дошли селениятѣ писаръ и единъ жандармъ и напѣли ѝ иземи една свиня, разбира се, безъ да ѝ платятъ.

Г. капитанъ Garin прѣвѣрилъ оплакването и като установилъ основателността му, заповѣдалъ щото свинята да се върне веднага на притежателката ѝ.

Кинно ще кажемъ рѣтъ на вжтрѣшнитѣ дѣла (ромженскитѣ разбирателности) и особено главнитѣ жандармерийски инспектори.

Б. Р. И единиятъ и другиятъ ще мълчатъ защото системата на грабежъ се насажда отъ самитѣ тѣхъ. Тѣ знаятъ, че населението въ Добруджа имъ е чуждо и ромженското управление е временно.

Външна хроника

— В. „Ендепенданъ Руменъ“ като изтъква историческата, колосалната и пр. роля на „ромженския цивилизаторски шампионъ“, казва:

„Значи, щомъ френскитѣ войски прѣминали въ България, революцията избухна отъ всички страни. Това българско въстание е движение, отдавна и тайно организирано противъ Съгласението, сжщо както бѣ маджарското движение въ Будапеща“. Ромженитѣ по тоя начинъ наново прѣдлагатъ услугитѣ си — тоя пътъ за България.

И иска немедленното разоръжение на България, но и то не е достатъчно: „Какво по-лесно и по-нормално за единъ български демобилизиранъ войникъ отъ да стане бандитъ, т. е. коматаджия? Ние мислимъ, че съюзницитѣ ще могатъ да наложатъ на тия разбойници наказаниято, което заслужаватъ. Ако българитѣ настояватъ още въ застъпеността си, то възможно е, единъ обща акция на съюзницитѣ (включително и Ромжния?) да ги докара до чувството на реалностъ.“

— Атинскитѣ в. „Патрисъ“ узнава отъ Римъ, че прѣдставителъ на албанската колония въ Италия се прѣдставилъ на италианския министър-прѣдседател и му поднесли единъ мемоаръ, съ който го молили да подкрѣпи албанскитѣ претенции надъ териториитѣ, за които аспирирали, както гърцитѣ, така и сърбитѣ.

— В. „Танъ“ съобщава:

На конференция а е поднесенъ ромженски мемоаръ, съ който се иска присъединяването на цѣлия Банатъ къмъ Ромжния. Въ мемоара се налага, че Банатъ, съ своитѣ естествени граници, съставлява едно недѣлимъ географическо и икономическо цѣло, което никъга въ течението на историята не е било разпокъсано, че ромженитѣ и швабитѣ заедно образуватъ повече отъ дѣт третитѣ отъ банатското население и, че прилагането принципа на народноститѣ пагеква присъединяването на тази областъ къмъ Ромжния. Мемоарътъ съдържа сжщо икономическо изложение, което заключава, че раздѣлата на Банатъ би имала за послѣдствие разорението на цѣлата областъ.

Изъ печата

„МИРЪ“ (бр. 5800) се спира на партийната нервност, която е обхванала нѣкои и казва:

„Ако е въпросътъ да се разпрѣдѣлятъ партитѣ, които ще се прѣдставяватъ въ Народното събрание, отъ принципиална гледна точка, излишни сж всѣкакви мъдрувания за стари партии и нови партии, за управлявали и неуправлявали, за дѣви и дѣвни — днесъ за днесъ въ България има едно принципиално равниие между партитѣ: едни сж за буржуазния строй, а други за социалистическия. Болшинството въ Народното събрание, очевидно, е за буржуазния строй. Ако социалистите отъ дѣвтѣ крила не бѣха въ състояние сега, при крайно благоприятнитѣ за тѣхъ настроения, създадени отъ войната и поддржани отъ подобни настроения въ чужбина, не успѣха да дѣдатъ въ болшинство — на слѣднитѣ избори тѣ още по-малко могатъ да се надѣватъ за по-големи нѣкакви успѣхи.“

„ЗЕМ. ЛЕДЪ. ИСКО ЗНАМЕ“ (бр. 6) се спира на въпроса за „раздрусване покривата“ и казва:

„Сграшана и потрѣсающа е картината по настоящемъ у насъ. Отъ една страна виждаме какъ чернотрудниятъ народъ изнемогна подъ страшния гнетъ на мизерията и нѣмотията, а отъ друга — разпула се въ оргии, разкошъ и лудории маса на кождеритѣ и разбѣнитѣ народни. Намъ ни боли, ужасно много ни боли, като виждаме опарениятъ отъ слънцето, опърданъ недоспалъ, и недостатъчно нахраненъ селенинъ да събира като мрънка необходимото за човѣшкия ж и в о т ъ и отъ друга страна други, които сжмо добръ осмукватъ потѣта му, разпули се въ развратъ, гуляи, разсипничество и грабежи.“

„ЗОРА“ (бр. 107) теоретизира върху „сръбската непримиримостъ“ и заключава:

„Не очакваме македонския въпросъ да се повдигне отдѣлно и да бѣде поставенъ на разрѣшене въ неговата цѣлостъ. Отъ въпроса „за малцинствата“, съ който не се засѣга сръбския суверенитетъ върху Македония, обаче, може да се сжди какво ще е сръбското противодѣйствие, ако македонскитѣ въпросъ се постави, както очакваме, въ неговата цѣлостъ. Сега той се повдига, за дно съ редъ други въпроси, отъ културно-националната му страна, а не отъ политическата, която е най-сжществена. Въпросътъ се отнася да се възстанови ония църковно-училищни права, сж които въ Турция се ползватъ венчки подвластни на султана народности, да се възстанови Екзархията съ митрополии, напр. въ Солунъ, Скопие, Охридъ и пр. Съ това македонскитѣ въпросъ може да се върне тамъ, дѣто бѣше въ турско време.“

„ВОЛЯ“ (бр. 116) въ името на върху нашитѣ „борби и ждение!“ — казва:

„Българскитѣ идеали дѣт правя редъ бѣха уарѣни за реализиране тоялания съ методичностъ, обвннѣ дѣлѣт годни: П-когато, отъри, оста-ножа бѣ ги поднесло на дѣлѣт си: — ят, тѣ се оказа на нѣколко нѣ! неродна, тѣпа и некадѣрна да ги частъ, арѣши; Военната ни история има мо едно Добро поле и 16 юни. Дѣна пломатическата ни история се състои само и изключително отъ специфични свои, Добро поле и 16 юни. Това е въ сжщность история на политическата бездарностъ, които не ще редѣтъ свое подобие до дѣтѣ свѣтъ свѣтува.“

„ВЪПРОСЪТЪ“ (бр. 203) като разглежда въпроса за „правителството и камарата“, казва:

„Въпросътъ за една евентуална министерска криза е свързанъ съ този за свикването на Камарата. Това се иска отъ земеделци и широки, нека се и въ вчерашния брѣи на „Радикалъ“. Министерскитѣ свѣтъ-вчера е билъ свързанъ съ въпроса и е рѣшилъ Камарата да се свика на 27 т. м. Сжщитѣ причини, обаче, които говорятъ въ полза за отлагането на министерската криза за слѣдъ подписването на мира, сж въ сила и за несвикването Камарата на извънредна сесия. Дванадесетиятъ часъ наближава. Що да бѣраме? Каква реформаторска дѣятелностъ може да се върши, когато заседанията се ставатъ подъ кошмара на една мѣчителна неизвѣстностъ? А вземемъ ли какви окончателни условия ще ни бъдатъ наложени, а да съобразимъ съ тѣхъ рѣшенията на законодателното нѣтѣло?“

Нервнитѣ на българския народъ и безъ това сж изопнати до сжжване. Нека не злоупотрѣбваме повече съ тѣхъ.

„НАПРѣДЪ“ (бр. 74) дава уводъ на статия отъ г. Ст. Михайловскитѣ подъ надсловъ „Побѣдата на побѣдѣнитѣ“, която завърша така:

„Побѣдители има два вида. Първо, побѣдителитѣ на бойното поле. Второ, оиѣзи които никога не губятъ въра въ себе си — побѣдителитѣ въ духъ и сърце.“

Ако ние, драги съграждани, не загубиме никога въра въ себе си, не се прѣдадемъ на бѣръ, пѣргавъ, неморенъ, производителенъ и честенъ трудъ — прѣсъздаването на България ще бѣде най-сигурното дѣло на бѣдното — и ще бѣде назовано *побѣда на побѣдѣнитѣ!*

**Добруджанци,
Четете и разпространявайте
вѣстникъ Добруджански
Гласъ, защитникъ на
вашата кауза.**

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ПЕЧАТНИЦА „ДОБРУДЖА“

Съ главното участие на Търговска Чинувническа Банка.

Основенъ капиталъ 400,000 лева.

Седалище София.

Печатницата е модерно инсталирана и снабдена съ най-отбрани модерни шрифтове, български и френски. Приема да печати всѣкакви видове печатни издѣлия, като:

вѣстници, списания, търговски книжа, регистри, бланки, пликове и др. на български и френски, различна голѣмина

Поржкитѣ се изпълняватъ ЧИСТО и БЪРЗО.

Поржчки се приематъ при Търговска Чинувническа Банка, на жгъла на ул. Раковски и Вълковичъ, телефонъ 1186 и въ печатницата, улица Алабинска № 16.

Има на складъ разни видове хартии за печатъ, пликове и др.

АКЦИОНЕРНО Д-но Печатница „Добруджа“ ул. Алабинска № 16.